

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

ШУМЕГА СОЛОМІЯ ВАСИЛІВНА

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ
ПОСЛУГ

071 «Облік і оподаткування» (галузь наук – Управління та адміністрування)

Автореферат
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2023

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник: асист. кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Кузьмін Тетяна Леонідівна

Рецензент: к.е.н., ст. викл. кафедри економічної кібернетики Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Кушнір Олександр Сергійович

Захист відбудеться «22» червня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Баланюк Іван Федорович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ.....	Error! Bookmark not defined.
1.1 Поняття доходів, їх сутність та класифікація.....	Error! Bookmark not defined.
1.2 Порядок визнання доходів на підприємстві.....	Error! Bookmark not defined.
1.3 Законодавче регулювання обліку, аудиту та аналізу доходів.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ТОВ «КОМФОРТ ДС».....	Error! Bookmark not defined.
2.1 Організація обліку доходів від реалізації послуг.....	Error! Bookmark not defined.
2.2 Методика обліку доходів від реалізації послуг підприємства.....	Error! Bookmark not defined.
2.3 Порядок здійснення аудиту доходів від реалізації послуг.....	Error! Bookmark not defined.
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ТОВ «КОМФОРТ ДС».....	Error! Bookmark not defined.
3.1 Оцінка динаміки доходів від реалізації послуг та показників ліквідності.....	Error! Bookmark not defined.
3.2 Аналіз фінансових результатів підприємства.....	Error! Bookmark not defined.
3.3 Застосування цифрових технологій для оцінки доходів від реалізації послуг.....	Error! Bookmark not defined.
ВИСНОВКИ.....	Error! Bookmark not defined.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	Error! Bookmark not defined.
ДОДАТКИ.....	Error! Bookmark not defined.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сьогодні немає жодного підприємства чи організації, яка б не отримувала прибуток і не прагнула до максимізації прибутку від своєї діяльності, оскільки наявні всі передумови для економічно ефективної діяльності. Усі організації та підприємства, які існують сьогодні, виробляють продукцію, створюють товари, надають послуги та створюють робочі місця, які генерують прибуток і дохід. Суть полягає в організації бухгалтерського обліку, аудиту та аналізі доходу. У ньому продаж продукції (робіт і послуги) має велике значення сьогодні і є основою діяльності всіх закладів протягом багатьох років.

Дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) є основним джерелом прибутку, який повинен забезпечити розвиток організації, забезпечити майбутнє виживання компанії, сприяти трансформації економічного розвитку. Проте в умовах економічної та соціальної нестабільності та політичної невизначеності важко отримати запланований дохід. Тому організації шукають нові методи управління доходами, засновані на вдосконаленні обліку доходів від реалізації готової продукції (робіт, послуг).

Питання удосконалення визнання доходу від реалізації послуг (є одним із найбільш дискусійних питань менеджменту останніх років, об'єктивна необхідність обґрунтування організації та визнання доходу відкриє значні можливості для компанії. Окремі питання методології та теорії обліку доходу від реалізації послуг відображені в нових наукових працях, таких як: Безверхий К.В., Бутинець Ф. Ф., Сопко В. В., Ткаченко Н. М. та інші. Однак багато питань, пов'язаних з обліком, аудитом та аналізом доходу від реалізації послуг ще не повністю розглянуті та потребують вирішення з урахуванням деталей національного законодавства.

Об'єктом дослідження виступає фінансово-господарська діяльність, а саме облік, аналіз та аудит доходів від реалізації послуг ТОВ «КОМФОРТ ДС».

Предметом дослідження є теоретичні положення організації та методики обліку, аналізу та аудиту доходів від реалізації послуг ТОВ «КОМФОРТ ДС» та їх практичне застосування.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних положень, вироблення рекомендацій та їх обґрунтування щодо вдосконалення методики обліку, аналізу та аудиту доходів від підприємницької діяльності.

Для досягнення мети дослідження визначено такі завдання:

- визначити поняття доходів, їх сутність та класифікація;
- дослідити порядок визнання доходів на підприємстві;
- вивчити законодавче регулювання обліку, аудиту та аналізу доходів;
- розкрити організація обліку доходів від реалізації послуг;
- визначити методику обліку доходів від реалізації послуг підприємства;
- дослідити порядок здійснення аудиту доходів від реалізації послуг;
- оцінити динаміку та структуру доходів від реалізації послуг;
- проаналізувати фінансові результати підприємства;
- вивчити застосування цифрових технологій для оцінки доходів від реалізації

послуг.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в демонстрації пропозицій щодо вдосконалення обліку, аналізу та аудиту доходів від реалізації послуг, а також у розробці практичних рекомендацій щодо оптимізації систем управління доходами досліджуваної компанії.

Практичне значення отриманих результатів полягає в можливості застосування викладених у дипломній роботі пропозицій щодо вдосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту доходів від реалізації ТОВ «КОМФОРТ ДС».

У дипломній роботі використовуються загальні наукові методи, засновані на теоріях, методологіях і системних підходах до вирішення проблем, пов'язаних з організаціями в аудиті та обліку доходів.

Інформаційно-дослідницьку базу роботи складають нормативно-правові матеріали (закони, нормативні акти України), спеціальні законодавчі матеріали, спеціальні бухгалтерські матеріали, економічні матеріали та документи, що характеризують діяльність ТОВ «КОМФОРТ ДС».

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку літератури та додатку, містить 17 таблиць і 21 рисунок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І АНАЛІЗУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ» досліджено поняття доходів, їх сутність та класифікацію, порядок визнання доходів на підприємстві та законодавче регулювання обліку, аудиту та аналізу доходів.

У розділі 2 «ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ТОВ «КОМФОРТ ДС»» розкрито організацію обліку доходів від реалізації послуг, методика обліку доходів від реалізації послуг підприємства та порядок здійснення аудиту доходів від реалізації послуг.

У розділі 3 «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОСЛУГ ТОВ «КОМФОРТ ДС»» здійснено оцінку динаміки та структури доходів від реалізації послуг, проаналізовано фінансові результати підприємства та вивчено застосування цифрових технологій для оцінки доходів від реалізації послуг.

ВИСНОВКИ

Становлення та активний розвиток підприємницької діяльності позитивно впливає на прибутковість. Це пояснюється тим, що розвиток діяльності є «серцем» організаційного розвитку, важелем змін в економічній структурі та каталізатором переважаючого ринкового середовища. Це не змінює і спонукає інші вищі категорії змінити це. Дохід від реалізації послуг являє собою економічну вигоду від наданих видів послуг у вигляді збільшення активів та зменшення зобов'язання суб'єкта господарювання.

Відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» визначений дохід у бухгалтерському обліку поділяється на відповідні групи: дохід від реалізації продукції (послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи. Нормативно-правові документи встановлюють критерії визначення доходу, тобто одночасне виконання наступних пунктів: вигоди та ризику, пов'язані з володінням продуктом, що були передані покупцеві; організація більше не керує та не контролює збут продукції; можна достовірно визначити розмір прибутку (заробітку); впевненість у тому, що операції призведуть до збільшення економічних вигод для організації та що витрати, пов'язані з операціями, можуть бути достовірно оцінені.

Інформація про прибуток від операційної діяльності одержується з постанов Ради Міністрів України, рішень Міністерства України, рішень Національного банку України та рішень підвідомчих міністерств. Національна система розрахунку прибутку від операційної діяльності має стабільний розвиток і складається з різних ієрархічних підсистем, розподілених за відповідними рівнями. національний рівень.

Послуги відображаються в бухгалтерському обліку при надходженні на підставі первинної документації. Відсутність єдиної стандартизованої форми таких первинних документів дозволяє суб'єктам господарювання створювати та заповнювати власні. Дане підприємство здійснює реалізацію послуг по області, тому в укладених угодах про постачання зазначається і додаткові умови здійснення цієї поставки.

Аналітичний облік доходу від реалізації продукції ведеться за визначеними

підприємством групами продукції, робіт, товарів, послуг та напрямками збуту. Протягом року кредитові рахунки 703 відображають валовий дохід підприємства від реалізації продукції без урахування непрямих податків, комісійних платежів, сальдо, дат заборгованості, звіту про прибутки та збитки та загальну дебіторську заборгованість, що відповідає касовим рахункам Показати прибуток. Дата оплати товару та кінцевий баланс.

Основними методами, які необхідно буде використовувати в аудиті ефективності, є: вибіркове вивчення, фактконтроль, опитування, контроль документів, порівняння, перерахунок. Як правило, перевірки доходів проводяться в окремих сферах, кожна з яких має власні методології, такі як перевірка відповідності класифікації, передумов, оцінка реалізації доходів чинним законам і нормативним актам.

При здійсненні розрахунку темпів росту (базисний метод) доходів від реалізації послуг підприємства найбільший дохід підприємство отримало у 2022 році, а найменший – у 2020 році, що є позитивним явищем для підприємства. Тому що спостерігається зростання величини доходів від реалізації послуг порівняно із базовим 2020 р. При розрахунку ланцюгових темпів росту доходів від реалізації послуг отримано результати, які вказують, що дохід на протязі трьох років пропорційно зростає. Проте у 2022 р. порівняно із 2021 р. відбувається різке збільшення доходу майже у 9,2 рази, що є позитивним явищем для підприємства. Таке зростання відбулося від збільшення обсягів наданих послуг через залучення нових покупців.

Фінансовий стан, в тому числі дохідність, підприємства в короткостроковій перспективі оцінюється коефіцієнтами ліквідності та платоспроможності, які зазвичай характеризують здатність повністю та своєчасно виплачувати короткострокові зобов'язання перед контрагентами. Ліквідність – це можливість швидко конвертувати активи підприємством в гроші кошти. Вона описується наявністю оборотних активів у вигляді залишків готівки, грошових коштів на банківських рахунках і активах, які просто продаються та перетворюються на

кошти. Платоспроможність підприємства характеризується спроможність та здатність своєчасно та в повному обсязі виконувати фінансові зобов'язання перед вітчизняними та іноземними партнерами, а також перед державою.

За результатами проведеного факторного аналізу встановлено, що резервами є: збільшення обсягу реалізованої продукції; збільшення ціни реалізації наданих послуг. Слід зазначити, що значний вплив на доходи від реалізації продукції (послуг) має зональна спеціалізація. Розташування регіональної спеціалізації є важливим, наприклад, садівництво та виноградарство більш розвинені на півдні країни.

Список основних джерел

1. Ніщенко Л. П. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами. Бухгалтерський облік і аудит. 2006. № 9. С. 6–9.
2. Ніколаєва В. П. Економічна сутність і зміст категорії «дохід підприємства». URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/oif_apk/2009_3/4_Nikol.pdf. (дата звернення: 24.04.2023).
3. Шмиголь Н. М. Доходи підприємств: сучасні методи управління. Економіка: проблеми теорії та практики. Вип. 228. Дніпропетровськ: ДНУ, 2010.
4. Фаріон В. Собівартість як економічна категорія та особливості її формування на підприємствах спиртової галузі. Економічний аналіз: зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун-ту. Тернопіль, 2010. Вип. 6. С. 159-162.
5. Блонська, В.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2008. № 18.1. С. 122–128.
6. Мельник Т. О. Бухгалтерський фінансовий облік : [підруч.] /Т. О. Мельник . – Житомир : Рута, 2003. – 726 с.
7. Продіус Ю. І. Економіка підприємства. Харків: В-цтво «Одісей», 2004. 416 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: [підруч.]. Житомир : Рута, 2003. 726 с.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290, із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України, у тому числі наказом від 09.12.2011 р. №1591. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. (дата звернення: 24.04.2023).
10. Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко та ін. Бухгалтерський облік URL: <https://nashaucheba/> (дата звернення: 24.04.2023).

11. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards). URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945. (дата звернення: 24.04.2023).
12. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності. Тернопіль, Крок, 2016. 281с.
13. Борисейко Ю. В. Перевірка доходів підприємства: особливості організації аудиту. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vznu/eco/2012_1/092-096.pdf. (дата звернення: 24.04.2023).
14. Задорожний З. В. Проблеми законодавчого регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Зб. наук. праць «Економічний аналіз». 2009. Вип. 4. С. 306–312.
15. Осадча Г. Собівартість: аспекти бухгалтерського, податкового та управлінського обліку. Облік і фінанси АПК. 2011. № 3. С. 34– 38.
16. Лопатовський В.Г. Особливості перевірки взаємозв'язків між показниками форм фінансової звітності. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2017. № 2. Т. 2. С. 184-187.
17. Бондар Н. М. Економіка підприємства : навчальний посібник / Бондар Н. М. К. : А.С.К. 2004. 400 с.
18. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник. Житомир: ПП “Рута”, 2010. 392 с. URL: <https://eknigi.org/biznes>. (дата звернення: 24.04.2023).
19. Добровський В. М. Управлінський облік : навч.-метод. посіб. Для самос. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2013. 235 с.
20. Круглова О.А. Тенденції розвитку підприємств торгівлі в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Харківський державний університет харчування та торгівлі. 2019. №31. с.56
21. Височин І. В. Пріоритетні напрями державного регулювання внутрішньої торгівлі в Україні / І. В. Височин // Економіка. Управління. Інновації. 2014. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2014_1_22.pdf. (дата звернення: 24.04.2023).
22. Худолій Л. М. Теорія фінансів: навчально-методичний посібник. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. 167 с.

23. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посіб.]. К. : Центр учбової літератури, 2011. 564 с.
24. Бутинець Ф.Ф. Аудит : підручник для студентів спеціальності Облік і аудит вищ. навч. закл. 2-ге вид., перероб. та допов. Ж.: ПП Рута, 2002. 672 с.
25. Алієва Л.М. Методика аудиту звіту про фінансові результати і шляхи їх вдосконалення URL: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/55156/02-Alieva.pdf?sequence=1> (дата звернення: 24.04.2023).
26. Мултанівська Т. В. Аудит в схемах та таблицях : навч. посібник / Т.В. Мултанівська. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. 400 с.
27. Лопатовський В.Г. Особливості перевірки взаємозв'язків між показниками форм фінансової звітності. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки, 2017. № 2. Т. 2. С. 184-187.
28. Виноградова М.О., Жидєєва Л.І. Аудит : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 654 с.
29. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізик Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 319 с.
30. Іванова Н.А. Організація та методика аудиту: навч.посіб. / Н.А. Іванова, О.В. Ролінський. К.: Центр учбової літератури, 2008. 216 с.
31. Терещенко О.О. Діагностика фінансового стану підприємства: [монографія] / О.О. Терещенко. К. : КНЕУ, 2008. С. 268.
32. Бутко А.Д. Теорія економічного аналізу : підручник. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2005. 411 с.
33. Карпенко Г. В. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства / Г. В. Карпенко. Економіка держави, 2010. №1. С. 61-62.
34. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення. Актуальні проблеми економіки, 2012. №9. С. 92-100.
35. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / А. М. Поддєрьогін. К. : КНЕУ, 2000. 406 с.

36. Захарченко В.І. Економічний аналіз процесів ринкової трансформації багатостадійних промислово територіальних систем. Актуальні проблеми економіки, 2004. № 6. С. 3-11.

37. Заросило А.П. Сучасні інформаційні технології для аналізу господарської діяльності підприємств. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016. Випуск 4-2 (04). С. 82-86.

38. Захарченко В.І. Економічний аналіз процесів ринкової трансформації багатостадійних промислово територіальних систем. Актуальні проблеми економіки, 2004. № 6. С. 3-11.

39. Косарева І.П., Хохлов М.П., Бірюкова В.В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. Економіка та управління підприємствами. Інфраструктура ринку, 2018. № 19. С. 101-107.

40. Кулинич М.Б. Удосконалення методик складання та аналізу фінансової звітності підприємств. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, 2016. № 6. С. 367- 372.